

ШЫН

СЭКП-нин Тыва обкомунун болгаш Кызыл
хооркомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединиң органы

№ 259 (5356) 1962 ч. ноябрь 1, ЧЕТВЕРГ | Өртээ 2 көп

Пропагандист

«Марксизм-ленинизмни эң чутуу-
ла чүдүлгөндүгү, чедингир
болгаш тода, амырлар-биле сырый
харызаалыг кылдыр тайылбырлап
билдир, тодагай экономиканын ай-
тырыгдарын билдиргиле сайгарып
турар, бугурулгелерин, колхозтар-
ның болгаш совхозтарнын практи-
тиг хережелерин эки билдир, чүтү-
бугу тала-биле белеткенгел болгаш
бугурун кижилер марксизм-лени-
низмниң идеяларын чединишкенин
пропагандалап шыдаар дээрин са-
ктыр керек» — деп, «Амгы байдал-
да партияни пропагандалаңың согу-
галарының дугайында» СЭКП ТК-
нын доктаалында онзап айткан.

Пропагандист дээрге чүтү-
лүкчү, тайылбырлакчы эвес, харын
оң-биле кады, СЭКП-ниң ХХП съез-
дининг шийтирилгелерин амырларга
чединишкенин боттандырып дээр
организмизм, демисекти болгаш
ажылчы чонун кижиздикчил бол-
тур. Бо бекит атты, пропаганда-
дист хундулгун батыткаар дээр,
хей-ле амырлар, «ерек, чот-
доду» болгаш апар. Бистин рес-
публикада 1300 ажыг пропагандист
кадрларын эң хей кезин боттары-
ның хулаалганын ыңчаар үнөп,
эки хуурун туралар.

Федор Михайлович Кузьминин
бистин республиканын пропаганда-
дист шупту таныр. Оон ыңчаар
сурагжы бергени-да тазарылга
эвес, Федор Михайлович пропаганда-
дист, ыңчалыг атеистиг пропаган-
дага кайгамчык сунушту болгаш
хей чыл амырлар чорутуу. Ол «О»
деп үжүккө ыдында каап турар
чугаазы-биле чүтү эки чугаалап би-
лир эвес, харын ажы-кереги база
эки организастап билдир. Кызыл-
да, районнарда-да эртем-атенист
хемчеглерин ол кайы хире билдир-
гел, үр-түндүгү кылдыр организастап
турарын көргөн кижилер ону утпас.
Оларның ачылында дыка хей кижилер
шажынын хуурук суртаалы-
да адиралган-да.

Улуг-Хем районунун Жданов ар-
тыг колхоз ийи-үш чыл мурнуна
жондугай болуп, апаз аргалаар,
хей-нишкенин корум-чүрүмүр үр-
чоруктар ууза-дара болуп турган.
Ам ол колхозтун дугайын ыңчаар чу-
гаалап болбас аларган. Колхозтун
ажы-керегине, нияттинин корум-
чүрүмү бижылгандарында ында амыр
пропагандист эш В. И. Базу-Сюрин
хей чүдүлгөндүгү. Пропагандист
болгунуна теоретиктиг айтырыглар-
ын хандыр тайылбырларын ал-
гыда, колхоз бугурулгелерине, кижиз-
дикчиле айтырымчы хей кичээттей-
ли салган.

Ийги чүтү АТБ-зынын начальни-
ги турган эш Ф. Г. Круговой ол ко-
лективке чүтү эки ууртукчу бо-
луп турар эвес, харын пропаганда-
дист-сүраа база алгып турган. Ол бу-
дуралганын амырларга эш Круго-
войга пропаганда-дист дээр бугуру-
гелч болгаш амырларчы айтыры-
ларын хейну тургузуп турган. Олар-
ны уагыгын шийтирилгелерине бот-
тут сүмөи, практиктиг дуушун ол
чедирин келген. Мычтанш ол АТБ
республиканын транспорт органи-
зацияларын мурнакчы болуп ту-
рары тазарылга эвес. «Шекер» со-
вохта тодагай экономика бөлүмү-
нүч пропаганда-дист И. С. Комбү бө-
лүмүнүн ыдыкчылары-биле кады
баулууга экономика айтырым-
совхозка дүк кырылганын органи-
зацияларын өтпег аргазын сүмө-
лөш, мурнуна чылда күөсетиниң
турган дүк бугурулгелерин ыдын
күөсөдирги хандырган. Идео-
логтук ажылдын чутуга уагыгын
боттарынын күжүн, билин болгаш
мергежлин харамданмай, мотак
чок амырлар турар мурнакчы про-

пагандистер чыл келген турум-на
ыңчаар көүдөп турар.

Ыңчалда-да пропаганда ажылы-
нын улуг ужу-дуузын чедир үнө-
лөсө, пропаганда-дист бекит ат-
дарын хундулгөс чоруктарын база
барын демделгелерин барып болбас.
Эрткен өрөдиге чылдыз республи-
канын партия чырдыгышкынын
алдын хей болгунерин «өрдиге про-
грамманын дооппан. Оон кол-да
чыдаагылар пропаганда-дисттерин «чай
чок» болгаш, ыдыкчыларын
«чылазанын» болуп турар. Бичээ
эрттирер чай чок дээр-де ол чуту-
ла херекти тооп көрбөс, апаз сис-
тема чок белеткенгел турар кижилер,
а ыдыкчыларын ишпей чогу
дээр өрөдигелер чогадыкчы эвес,
амырлардан чорук чорудуп тура-
рында тыттып келер. Шынап-ла
эрткен чылды «Эгес» совхозка
турган политшколага солуу ном-
чуру-биле кызылганын тургун
ыдыкш ыдыг «өрдигелерин» кым
сонугулар боор.

Бо чаз өрөдиге чылдынын өгө-
зүндө бекит политшколагаде орга-
низас чок чоруктар кестүп кел-
лээ. Кызылдын чамдык бугурулге-
леринде амга чедир өрөдиге эге-
лөөсү чүтү бар. Бир эвес ол
бөлүмнүн пропаганда-дисттер чүтү-
дүг чорутуу өлөткөн болза, ол бө-
лүмнөр октябрь 1-де-ле өрөдиге эге-
лй берген турар ийи. Моон алыр-
га-ла партияни пропагандалаңың
чединишкенин болгаш пропаганда-
дисттерин тодагай-дыр. Пропа-
гандист кижиз дээрге чүтү болгаш,
кычкыра болгаш эвес, харын түс
керде амыр-агынын, кижиздикчиле
ажылчынын байдалы дээр мораль
таала-биле база харысалгалыг кижиз
болур. Моон ужурунда ол мөссө-
нн ортузунга кезээс, бугу чедирге
ажылдар, болгун үдөгери-биле
оаларны эдирт. «Сөс — кижини
өрдиге, үдөгери — эдирт» деп үдө-
гери чутуа харын-на пропаганда-
дист кол тазарып.

Пропагандист кадрларын ажы-
ларынга тарымчылык байдалы тур-
гузуп, оларга хун бугу дуулаары,
оалары белеткенгелер экижирин пар-
тия организацияларын чутуга со-
ругалар. Бо талазы-биле СЭКП ТК-
нын «Пропагандист кадрларын ыды-
кып аларын болгаш белеткери-
экижирин талазы-биле хемчегер
дугайында» 1961 чылдың май 5-те-
ги доктаалында тодагай айткан. Ол
доктаалды боттандыра тазала-
нык чамдык хемчегер республика-
да чоруттуган. Пропагандисттерин
семинарлар болгунер аайы-биле
ыдынарды чоруттуп турар, кур-
ларын пропаганда-дисттерин белеткери-
нин тодагай системасы ажылда-
нык кылдыган, райкомнар чанында
методиктиг чөвүлдер тургустунган.
Ыңчалда-да чедир кылдырмаан
чүдүлгө ам-да хей. Чамдык район-
дарда эртин турар семинарлар бау
барымдалар чоруктап ам-да ун-
тулмаан. СЭКП Бай-Тайга райкому
пропагандист семинары эрттир-
гел, оларны бекит чечке келдир-
бөө. Чамдык райкомдарын, парт-
комнарнын чырдыгышкы кабинет-
терин, методиктиг чөвүлдер про-
пагандисттерге дуулуш, боттут ажы-
лар ам-да кылбаан. Пропагандист
кадрларга тамаарыштыр ыдыг са-
гыш чөвүлгөр эвес чорукту моон
сонгар болдурбас керек.

СЭКП-нин ХХП съездининг ший-
тирилгелер болгаш партияның Про-
граммасында айттыганын комму-
низмнин улуг идеяларын чонга та-
йылбырлап чедирингил бекит со-
ругаларын пропаганда-дисттерге партия
идеогун. Ол бекит соругалар ший-
тирилгелер дээр чуткулдуг ажылдары
пропагандист бугурунун хулаалгын
болур.

Хей-ниити эгелээшкн талазы-биле чөвүлел хурал

Октябрь 30-де Кызыл хоорайга
райкууском секретарынын болгаш
райкуускомнарнын штаттан
лашкаар кидистеринин эргелеч-
теринин чөвүлел хуралы болуп эр-
кен. Чөвүлел хуралды Тыва АССР-
нин Министрлер Чөвүлели болгаш
Дээди Совединиң Президиуму чы-
дырган.

Советтерин ажылынга хей-ни-
ти эгелээшкенин улам ыңай хөгжү-
дүр дугайында Тыва АССР-нин Дээди
Совединиң ийги сессиязынын док-
таалыг күөсөдигелерин хандыра чор-
уп турарын талазы-биле Дээди
Советтин Президиумунун секретары
эш Ивалов, район, хоорай Советтер-
иниң куускомнарнын штаттан
лашкаар кидистеринин ажылынын
дугайында республиканын Министр-
лер Чөвүлелиниң оргиниструктор
кидизинин эргелекчи эш Байшев
болгаш херек эргелекчи чорудар
чүрүмүнүн дугайында оргиниструктор
кидизинин инструктору эш Чупрасо-
ва олар илеткел кылгалаан.

Республиканын Дээди Совединиң

ийги сессиязынын хей-ниити
эгелээшкенин улам ыңай хөгжү-
дүр дугайында доктаалын амырларга
боттандыра талазы-биле чер-
чер Советтерин алдыгын хемчегер-
нин болгаш оң чөвүлелерин баштайгы
ийи илеткелдерин болгаш чөвүлел
хуралга санал бергенер тодагай
демделгелер.

Устуңда айткан айтырыгын
Өвүр район Советиниң эгелээшкел
сессияга тургузуп чугаалашкан.
Дээди Советтин ийги сессиязынын
доктаалыг боттандырылгын хемчег-
лерин Барың-Хемчик райкууском
ажылдап кылган болгаш бот-тыны-
гы хей-ниити организацияларын
ууртуп турарын дугайында Хем-
чегер кезээ Советиниң болгаш Ша-
гаан-Арыг хоорай Советиниң куус-
комнарнын илеткелдерин Улуг-Хем
райкуускомунга алган. Чер-чер Со-
веттериниң ажылында чаз чүдүлгө
улам-на тыттып турар. Совет ажы-
дакчыларын школазы Каа-Хем рай-
куускомун чанында амырлар эге-
лээн, Би-Хем райкууском депу-

Совет Эвилелинин ажылчы чоннары! Бүгү күштер-
ни СЭКП-ниң ХХП съездизиниң төөгүлүг шийтир-
лерин, коммунистиг ниитилелди тургузарынын, улуг
программазын боттандыраарынче!

Совет Эвилелинин Коммунистиг партиязынын
Төп Комитетинин Кыгырылганындан.

Москва областың ажылчы чоннарынын чедишкени

Октябрьның социалистиг Улуг революциязының 45 чыл юнга талеп-
тиг ужураңыр дээр демисепишпаан база алган социалистиг хүлээлгелер-
ин күөсеттишпаан. Москва областың улутпур бугурулгелеринин ажыл-
чынары, албан-хазычылары болгаш инженер-техниктиг ажылдакчылары
бо чылдын он айларынын күрүнө планын хуусаа бетинде күөсеткенер.
Чугула улутпур кылыгыларын хей нурууун бугурулгелерин талазы-биле
ооналга күөсеттигелер, күш-ажылдын бугурулгелеринин өсүлгелеринин та-
лазы-биле план ажыг күөсеттигелер болгаш эрткен чылдын ол-ла үзүнгө
деннээрге күш-ажылдын бугурулгелерин 5 хуу өскөн. 10 айларын дур-
гузунда планга немей хей миллион рубльдиң продукциязын бугуруп үн-
дүргөн.

(СЗТА).

Полтава тараажыларын күш-ажылчы тиелелгези

Күш-ажылчы тиелелге-биле — күрүнө тараа садар планын че-
динишкенин күөсеткени-биле чергелештир Полтава областың ажылчы
чоннарына СЭКП Төп Комитеди болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели
чүрүтүп ханызындан байыр чедирген. Областың колхозтары болгаш сов-
хозтары күрүнөге 48,2 миллион азы пландан 1,2 миллион хей тарааны
саткан.

Полтава областың ажыл-ишчилери кезээ ажыл-агый бугурулгелерин
бугу амырларын хөгжүлгелерин чаз-чаз чединишкенин чедип амыр
дээринге бижыг бугурун СЭКП ТК болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чө-
вүлели бодунун байырлыг чагаазыга илергейлээн.

(СЗТА).

Кабардин-Балкария сөзүн ээлээн

Кабардин-Балкар АССР-ниң кезээ ажыл-агыйын ажыл-ишчилери
Тарзон чурттуң шыгымырынга 8,5 миллион пуд тарааны урган — ол болза
планда мардугениндан 500 муң пуд хей болуп турар. Республиканын
колхозтары болгаш совхозтары 4,4 миллион пуд шилиндин кукуруза үр-
езинин күрүнөге саткан.

СЭКП-ниң Төп Комитеди болгаш ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели рес-
публиканын тараажыларына чедип алдыгын чединишкени-биле холбаштыр
чүрүткүн ханызындан байыр чедирген.

(СЗТА).

Дагестанның тараажыларынын чедишкени

Күрүнө тараа садар талазы-биле социалистиг хүлээлгелерин күөсет-
кени-биле холбаштыр Дагестан АССР-ниң кезээ ажыл-агыйын ажыл-
чиныларын болгаш бугу ажылчы чоннарына СЭКП Төп Комитеди болгаш
ССРЗ-ниң Министрлер Чөвүлели чүрүткүн ханызындан байыр чедирген.
Республиканын колхозтары болгаш совхозтары 5 миллион 364 муң пуд
тарааны — планда мардугениндан 618 муң пуд хейну саткан.

(СЗТА).

Григорий Плотниковтун күш-ажылчы тиелелгези

Никита Сергеевич Хрушев Ростов ээтин болгаш мал ажылынын өс-
кө-дөзү Мясников районунун «Пролетарий» диктатурасын со-
вохотуп механизатору Г. П. Плот-
никовка болгун алган хулаалганын
күөсетип, күрүнөге 4,272 центнер
хаван ээдин дужаганы-биле хол-
баштыр чүрүткүн ханызындан бай-
ыр чедирген.

Эш Н. С. Хрушевтин бижиг турар
болза: «Бо күш-ажылчы улуг
тиелелге — кезээ ажыл-агыйын
бугу ажылдакчыларына сорук кий-
гелер үлөргө-чизек болур. Силер
трактор бригаданын хаван фер-
мазынга ажылдаары-биле келгел
хаванары ажаар талазы-биле бугу
ажылдарын механизастааннар, ха-
ванарын хей болуу-биле азырап
ажаларын организастааннар кайгам-
чык чүдү болур-ур. Силер хол-биле
кылдыр күш-ажылдын чарыгалын
үндүртүп турал, 100 гектар шөл-
ге кукурузаны тарып өстүргөн-дир
силер.

Бо болза колхозтарын болгаш
совхозтарын бугу ужурут ший
улаанышкыны дээрин эш Н. С. Хру-
шев онзап демделгелер. Мал ажы-
лынын фермаларында күш-ажылдын
механизациязын калбаа-биле непте-
редир, бугурулгелер көүдөп.

(СЗТА).

Эртемниг коммунизмниң улуг документизи

Бүгү совет улустун чүдүлгүлүгү
көргөни партиянын чаз, үшкү Про-
грамманын, бистин чуртубуска ком-
мунизм тургузарынын программа-
зын Совет Эвилелиниң Коммунистиг
партиязынын ХХП съездин аажок
улуг сорук киришкени-биле үлө-
лөп алган, ол тураскаалыг күндө бээр
бир чыл болган.

Сагыш-сеткиди хайныктыр
келер ол болушкун 1961 чылдын
октябрьнын 31-де съездинин сан
талазы-биле чээрби алдыгы хулаал-
га болган.

Бистин үеистиг коммунистиг ма-
нифести деп чонун алааны партия-
ны чаз Программаны совет кижиз
бугурунун хондан салбас ному болу
берген, ону бугу делегейге номчуп,
өөрин турар.

Чүтү бистин чуртубуска безин
1962 чылдын октябрьнын 1-де Бу-
гу-эвилелин ном палатазынын ме-
делери-биле амыр, Совет Эвиле-
линиң Коммунистиг партиязынын
Программанын ССРЗ-нин болгаш
даштыкы чурттарын улустарынын
54 дилдарынын кырынга 67 каттап,
10 миллион 874 муң нити тираж-
тыг кылдыр паралап үндүргөн.

(СЗТА).



Танды районда «Революцияның чалбыжы» колхозтун мурнак-
чы хойжузу Н. Чыргалаң бо ажыл-агый чылдында эки көргүзүлгө-
ни чедип алган. Оң надында 1200 баш хой бар. Терүүр чүс хой-
га оонаштыр 105 хураганы, хой бугурунун ортумаа-биле 2,5 кг
дукту кыргып алган.

ЧУРУНТА: Н. Чыргалаң.

Фото С. Феоктистовуу.

Чуртпалга пудуглары

Коммунистиг партия, эске хей со-
ругалар-биле кады, чуртпалга ту-
лутун айтырым чокку чылдары
шиитирлээр соругалар салган.
Бирги он чылдын дугурунда бис-
тин чуртубуска чуртпалга бажында-
рынын чедипсес чоруп шийтирил-
тигелер турар ужурут, а ийги он
чылдын түнелинде, өг-бүлө бугуру-
арыг-шевер, културлук амырлар-
дын негелделерин хандырып турар,
эки туттуган бажынар-биле хан-
дырып турар.

Чуртпалга айтырым кижиз төрө-
гетеге өң-не чидиг болгаш чутуга
айтырылганын бирээни, ону ший-
тирилээр чүтү социалистиг нийти-
делге болдурал апарган.

А калыг-да тулуг чуртпалга
болгаш адаан черлерин бажына-
рынын тулуг-биле өгелээр. Чүтү
сөөлүг үш чылдарда «Тыва дугу-
та» база «Тыва холбалы» тулугтарына
24 муң дөрбелчин метр ажыг чур-
тпалга шөлү ажылгала кирген.

Кызылдын онгу-чөөн талазында
крыша чок ыш бажычгыштар-
биле кожа, дөрт каат чуртпалга ба-
жынары бекит турар. 1962 чыл-
дын төңгүзүнде Кызыл хоорайнын
барын талазынга чээрби алды ду-
гар кварталдын хей каат бажына-
ры ажылгала кирер.

Бүрүн деткип тур мен

Бистин чаштарымыс — коммуни-
стиг чаагай нийтиледиг салгачыла-
ры эки өсүүн, бижыг билгилг бол-
зун дээр партия, чазак улуг ки-
чөөнгейин салып турар.

Мөөн кызымда 27 өөреникчи бар.
Оларнын дүрген өсүүн, хун бүтү ө-
ренген эртемдерин мергежилгил
шигелдир, амырларда чаз, до-
шкелгелгил чүдүлгө хандышкын
турарын көргөн, апаз өөрүштүгү
чоргаларын хайныгып келер.

Эрткен дайыннын халаптыг
уржатарын утпаа өс. Башкылар
ону өөреникчилерге база таныштыр-
тыр.

Барың-Хемчик районда Кызыл-
Мажалык 11 чыл школынын баш-
кылар коллективинин мурнундан,
кызылдын бүтү өөреникчилеринин
өмүлгөндөк бүтү делегейге табиги-
ны бижылар дээр Совет чазактын
ап турар чаз хемчеглерин бүтү дет-
кип тур мен.

Д. КУУЛАР.

Тайбыңны күш-ажыл-биле быжыглаар

Улуг-Хем районунун улутпур ком-
бинатынын коллективниң төс айлар-
нын бугурулгелерин 104,6 хуу
күөсеткен. Совет чазактын башты-
ны эш Н. С. Хрушевтин АБШ-тын
президентини Д. Кеннедиге чоруткан
чагаазын ташкын митингке ди-
ректор эш Малишев, чылдын бугу-
рулгелерин декабрь 5-те күө-
сетип шийтирин бугурулгелер.

Октябрь мурнунун социалистиг
чарыгын калбарганынын түнө-
лөндө шилерге апаз октябрьнын бу-
дурлуге планын беш хонук бурун-
гаар 119 хуу күөсеткенни мастер
эш Якуш чугаалааш, улам эки
ажылдарыне бүтү коллективти
кыйгырган.

Чуртпалга тулугу 1962 чылда ба-
за бай чоруттугун турар. Бүрүн-
н капитал салымчынын план-
ны төс айларын дугурунда рес-
публикада чүтү 71,6 хуу күөсеткен.

Дар-уула комбинатынын, чер-
чер Советтерин, кезээ ажыл-агый про-
дуктарынын бугурулгелер болгаш бе-
леткелер база салып министрство-
ларын ууртукчулар бо чутуга
айтырыгже кошкел кичөөнгей салып
келгени билдирген. Чүтү бо үш
черлер 1962 чылдын төс айларын
дугурунда 9 муң дөрбелчин метр
чуртпалга шөлү чедир кылбааннар.

Чуртпалга тулугуна чарыгалар-
нын чыл планын 1962 чылдын төс
айларында республиканын районна-
ры чүтү 56,6 хуу, чуртпалга шөл-
лү ажылгала киреринин талазы-
биле планы — 42,8 хуу күөсеткен.
Ылаңгы ол талазы-биле Бай-Тайга,
Чөөн-Хемчик, Тес-Хем, Току, Ба-
рың-Хемчик, Өвүр районнары дыка
оонап турар.

Бистин чуртубуска калбарган
чуртпалга тулуг нийтинин доктаамал
хыналдазынын алаанга турар ужу-
рут. Чуртпалга бажынары дүрген,
эки шынарлыг, чараш кылдыр ту-
луп, бот-үзөин чингиди керек.

Бар-ла курдавыларын илередип,
ажылдаш, мурнакчы чаз аргаларын
хереглеп тургаш, октябрьнын 45
чыл юнга алдар болдурган социа-
листиг хүлээлгелерин чединишкенин
күөсөдирин чедип амыр чутуга.

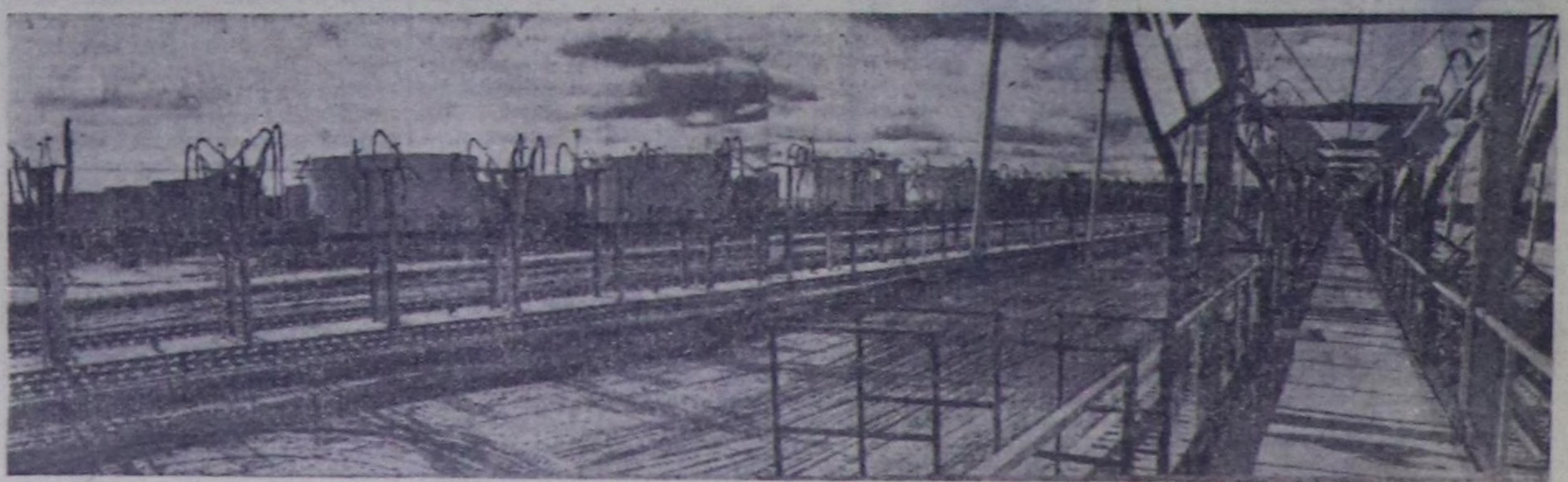
Г. БУЛАНОВА.

Кураланың экономика.

Пенза — Брянск нефть дамчылыгынын тудуу доозулган. Олар
суук чүдүлүгү хулаалганы-биле Брянскке нефть кудар станцияны
туткан. Ол станцияда улуг парк, нефть кудар ийи эстакадар, ары-
лаар деринишкени бар. Нефть чүдүргөн шилерин оортан Бело-
руссияне, Прибалтикаме, Украинаме, Россия Федерациязынын
чамдык областарынче чоруп турар болур. Чокку үдө станция
баштайгы нефтини хулаалганы.

ЧУРУНТА: Брянскиниң нефть кудар станциязы.

СЗТА-нын фотохрониказы.



Нара-Хөлде байдал дүвүренчиг

оларнын чагындыра-да тарып бо-
паша, 4000 баш хойлар тарып бо-
доп плынныг тургаш 905 баш
тарып боозаткан нийкне аша па-
чугал 23 хуу куустекен. Кол-
лук зоотехникин эш Маадир, Ча-
нанын мал тарып бооздыр стан-
цыннан ийек тарып бооздыр-
«Балет» деп улалегерг бугу-
хожа чедир береш, огу 7 а-
дургузуна ажаан азырап шуу-
кережинде, ол буганы тарып бо-
зылга ажымнага ажыгап ш-
вайн, ош ажымн-даа керейи а-
чуртупка. Ол буганы азырап а-
ганынын бугу шуузелдине а-
бугунын өгү өртөгөне 1200 руб-
мал тарып бооздыр станцияга те-
колго когаралга таварышкан.

Малдын чаш төлү менди кам-
аларынын планы база куустек-
мөш. Чаш бозаларынын 87 хуу-
хураганарынын—91, андайларын

95, кулундарынын—90 тузун—
галап алган. Терүүр чүс баш мал
хураганын—64, бызанын—73, аны
нын—72, кулуны—87 башты
галап алган.

«Кара-Хөл» колхозтун демир-
азал ачылын сайырадырынга а
таарымчалыг черик берген.
чыгаар бүткен елар-белчириги
ажылынга таарымчалыг байда
колхоз чөп ачылыг шыдавалы
рар.

Мал ажылынга хамаарыштыр
дүнгүн уңат, өтөт малдын бри
гаринда-да, фермаларга база
колхоз бухгалтерия учулунга
кылдынмаан, аңа хамаарышпа
терлерини чыгызы-даа кылдын
Мянчанг колхозта мал ишмече
нинин, оон продукциянын, ору
чаргалымын херек кырында
бузугар уңат болгаш өтөтү ор
застатынмаан. Моң чылдагалы
колхозтун кол бухгалтерия эш
болгаш кол зоотехник эш. Маа
чотугу хары берейин турар.

Колхозко нийтлештирген
бузугу малдын инвентар дептер
де бижитинмей турар болгаш
бузугу сыйра сыйра чөп болгаш

түр. Колхозтун малын аманда-
ларын хуузуна малы аманда-
тур тускайлаштырмаан. Бу тали-
биле колхозчуларын нити хуу-
дарына каш удаа шийитирлери-
лген ап келсе-даа, колхоз башт-
ах тур (даргаан су Очур) ону
тапдырайн келген.

Бекен ажы колхозчууң хуу-
да малы колхоз Уставында докта-
ман көмөчөрдөн ыратта ажы бо-
турар. Оларын хуузуна малы
чыгыл чаш тэу-биле калы 3000
ажып турар. Ол дэрге колхоз-
туг малынын 23 хуузу-дур.
чорук мал ажылын жегузе-
богаш колхозчуларын колхоз о-
рунделгине малбаа-биле киришти-
ринге шалтык калды турары.

Мал ажылын буту талы-биле
дикиштинин жегузеринин кол ч-
лу—мал амыштагдымынгына
Леткеди күштедирингиче буту к-
ту салыры чугуза.

М. БАВУУ
Чадаананың девискээр айы-биле
колхоз-совхоз бүдүрүлгө
эргелелиниң колхоз учёдуу
талазы-биле улуг экономизм

Маларның ыры

хаваннар турар үгектерни тургу-
рын, механизастаан чөм кухня-
деририри, хаваннарнын шын чөм
рилгезин чорударын сүмелзэи.
Советтерниң доктаамал комиссо

ларынн изишкнн ащылнын ч
га сже-да чажкелерин кергү
булар. Оларын ащылнын дурж
газы — доктаамд комиссияла
хузаалелерин калбарты тутайы
СЭПН-ни Программанын
тышыкчынарын амалыралга пр
тиктикт боттарынарын унезин
тур. Мнчаага практикалын ба
кап турарын жузатар алгыра,
миссияларга ча бурун арелет
чулга аса таарымчалык байдал
ныч оюу келген таварларды
миссиялар телевидирг аппарат
чамдын хузаалелерин боттары
хулган алырынга белен турар ч
дерде шилчилди беран турар

УСТУНДАН АЙТЫШЫНАР

НЕЛИРИН МАНАВАС

Чогулуна харын Горький обл.
тың чамды кезде Советтеринде
инчар ажилла тур.

Федерациянын Давид Советин
Президиуму Горький областы
ветеринияр докторма коммиссиялар
нын ажилынын практикалык өрне
көргөн болгон ону болууну х
лынга чутулаашкан. Советтер
штитиринде өзгөчө жалбарты
коммиссияларнын ажилынын
талалы куркулазган демлеген
Президиум күөскөй өрмөктөрүн
аралашкан.

Эргелдериниң белгаш килдисте

Келир чылдын дүжүдүнгө

«УТКА»-ның 25 чымы союктун Ишти-Хемде хову ажылынын бирин бригадалык дүжүдүн кыска үсө ийири чок ажал аларын калдырган. Ол шыкыш бригадалык 2800 центнер саванын мал чегинге болуп сараткан.

Бригадалык амгы чок ийири-гейи агысы алдырылганче ут-ланган. Союктун дүжүдүн келир 2000 ажал ийири алдырган.

«Тыла» союктун Ховдери салбырындык А. Балым бригадалык бо чымын чагай дүжүдү өстүрүп ажаган.

Бригадалык шаңында 12 кичи 160 ажал тонна үзүрүнүн ари-лаан.

М. Чамит-оол.

АВЫЯК ТУДУЖУЛАР

Чоюн-Хемчик районда «Октябрь» 30 чымы колхозтун тууду бригадалык О. Сал-оол, Д. Сокуров оол аларын аяк-сактаган. Күш-ажылы мектеп турар. Анык тур-дугулар ол ажылыга үр-дээ болбаган, олар ийи-де чок ийири-де мастер мергезиле шигээлде алганар. Оларын кылганы ажал кастактары болган сойга рама-ларын шигээлде.

Дүжүдө эмгеле бажыдын. А. Шатта кылганы болган 75 ка-ван кирер калганы база чурттал-ганын чок 4 бажынын кыл-гыны ол анык мастерлер деп-кейи киришкен.

О. ДАМЧАТ-ООЛ.

Административтиг комиссия

Ажылы човнар депутаттарын Кылды хоорай Советинин куускуму-нун чанында административтиг ком-миссия болуптур хуралдарына пас-порт чидирген, ону элдеринин че-рунун даштыган, ийи-ниитини че-рунине көрүм-чүрүм үрзөн, арага-лаар чорукка сундуккан, ниитиле-ге ажыктыг күш-ажылы кылгас, мангыс бозуу-биле амдыраарына чапчыккан, ниити чуртталга ба-жынына арыт-шоер чүрүмү сагызын, хооруккусуниу мавы-ла күүседир шиттирлерин күүсе-тпез, кожа-хелбөз чурттакчыларын амыр-дыкына шактыктыг мыт-ша-мзон үдүргөн чижектиг оон-да өскө чүрүм үрзөн кижилерин че-ректин көрүп турар.

Комиссия чүрүм грекчилерине торгал олар, шынгын азы хууса-берип сагылырар, хамаарышкан ор-ганизацияларга көрү кылдыр оларын керектерин шитчилер че-рунун даштыган, ийи-ниитини че-рунине көрүм-чүрүм үрзөн, арага-лаар чорукка сундуккан, ниитиле-ге ажыктыг күш-ажылы кылгас, мангыс бозуу-биле амдыраарына чапчыккан, ниити чуртталга ба-жынына арыт-шоер чүрүмү сагызын, хооруккусуниу мавы-ла күүседир шиттирлерин күүсе-тпез, кожа-хелбөз чурттакчыларын амыр-дыкына шактыктыг мыт-ша-мзон үдүргөн чижектиг оон-да өскө чүрүм үрзөн кижилерин че-ректин көрүп турар.

Бо чылдын эртен айларында ко-миссия болуптур хуралдарына 240 ажал анык-бүрү керектерин көргөн. Чижээ алгы заводунун кол бухгал-терин В. Черепанов, механизация училищенин башкысы А. Аван-оол, анык чүрүм Даржай Май-оол олар хой-ниитинин көрүм-чүрүмү

үрөп, арагалар чорукка сундуккан, комиссияга кал уаза хемчег ал-дырткан.

Уруларын кижилеринге сагыш салбайн, база ниитиледе ажыктыг күш-ажылы кылбайн келген М. Оюн, Д. Чоолу оларын хой-ниитиге үде-гер чок чорун чугалажып көргөш, тодоргой кемчелерин алган. Хоор-кусуниу мавыла күүседир шиттирлерин негеделинде чорүштүр хуу иттарын хоорай ийи-тиге кайы-хамаан чок салган ха-маталар П. Готосов, Е. Сорокин, Ф. Донгаз, В. Денисов аларын 5—5 рубльге комиссия тортган.

Дүжү ажал алымынын үе-инде колхозтарга болган союкта-рыга дуулажыры-биле барган, арагалар чорукка сундуккан, кү-рүшенип хой бекенин өскөз чары-лап турган № 1 АТК-ның чолачы-ларын М. Панинин, В. Купченконун керектерин көргөн, оларын чолачы-ларга эргезин комиссия бир чыл хуусада казан. Чигирин магазин-ден салып алган, конфет кылдыр хуулаштуп бир борбан-на 10 кө-пеекке кичкен бозу-биле салдып турган А. Баскалов дээринин че-рун комиссия көргөн, анал чорүм кемчигин озаган.

Административтиг комиссиянын соругагы—ажылы човнары ком-мунистизм сүзү кижилерин, үстү-күк органдарын доктааларын, шиттирлерин күүседир кылдыр оларын чыгыктырарын чедип алы-ры болуп. Бо талазы-биле бистин комиссиясы чымык ажылынын кылган. Ол болуптур хуралдарын четберг санына чымдырып, бир хуралга 15—20 керектерин көрүп

турар. Комиссияга чалаарга анал келбөз кижилерин керектерин то-доргалап көрү кылдыр оларын ажылап турары коллективтеринче шитчилерин база практикалап келген.

Комиссиянын кижилерин хоор-райнын бодуругелеринин, органи-зацияларын талазы-биле көргөн. Оларын хой кезин боттарынын хой-ниитиге хуулажыры үдүргөн күү-седип турар. Илагыла эң уузг на-зыгыт пенсционер өш Николайтын алы мааза оналал демедегер че-рек. Комиссиянын хуралдарына ха-тургуучу олуруп, эртектеп салы-ларын берип турар. Чурттакчыларын танып болган оларын байланын билер талазы-биле ол дуржулажы.

Мичаа-да комиссия кижиги-нине союктугураш, човнуу ийе-тинин шынгын чорүм ийи-ча-гы кижилер баа бар. Маада чижек кылдыр «Тыла тууду» президе өш Тимчукту айтып болуп. Бодурун союктугураш үеинден бээр ком-миссия хуралына чыгыс-даа катан кезип олурушаан.

Административтиг комиссия боду-рун ажылынын моон сонгаар улам сайырайткылар кемчелерин ал, хуралдарын чүгө хоорай куускуму-нун кабинетине эвес, харын боду-ругелерге, организацияларга ба-рып чымдырынын база планалап ту-рар. Чымык кижилерин чептесте-ри оларын ажылап турар чепте-леде массаны киржалгези-биле улам ханы тодоргалажы бо чаа практикалык дуулажы болуптур чуга-чок.

М. ЧАМРЫН, административтиг комиссиянын секретары.

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Четпестерни чайладыр

Былмын Шетинкин-Кравченко бодурун чуртталга бажыны ажылажы кыргенден бээр ийи чыл ажып ту-рар.

Даштыдан көргө ол бажың өскө бажындарын тудак чок-даа бол-за, ийитки кызылдарында четпе-стер хой. Чөм, оттулар мый, херек-селер шыжаар бажың ажаанын подвалы чок, экитерини, шала-ларын аралары мыт-дааш хостуг дымчалып турар шаарын, суг са-маталга калыккаш ховаларын холурааш туруп бээр, өрзөлдөрүн дээрлеринин шиттирлерини өй-лүп дүжүп турар, а алаанда өрзө-лдүн нечезыныг ол салыктарга үстү-кү өрзөлдүн чурттакчылары ханадач үнөп шыкка бууругуну турар.

Чурттакчылар Германов биле Со-коловтун чуртталга турар өрзө-лдерин дээрлеринин шиттирле-ры ойлуп дүжүп турган таварыла-лар бар.

Бажың даштында арткап тууду даштынын артыкчылары хоруну-мун чыдар, нотаанчылыгыга шак-тык апарган. Херим экинин бир чыгымы ийленип чыдып алган, өскө-салин бажың хоора үстүргөн чөдө салып каан чыгышпаан болган де-мир экинин четкини алдырып бер-ген. Калыккаш системаны ийи чыл кылмып келген, ам-даа кылмы-маан.

Бо четпестерни чайталыры-биле хоорайнын коммунал ажы-агый че-ри кемчелер алдыры чугула.

О. ЛАМА.

Маңгысталчактын сынар чери чок

Монгуш Самдан 1960 чылда «Кара-Хөл» колхозка кирип алган, колхоз бодуругелерине шоогуз ажылажы, Кызыл-Тайга, Телег-Кол мичаар бодурун хуулажы малын өдөрлөп, чай боорга арага-хымыс кылмып келген. Ол чоруп турган, кү-рүшенип ачымын чүрүмү үрзөп, 1961 чылда калдыг-даа чөпшөргө чокка 2 күндүстү оор сүз-биле үдүргөш, шиттирлөткөн. Бо чымын Ак-Бажындан 1 сымны, Бай-Тай-ганын Сагдалыман 1 мыйкатын, 1 эликти чөпшөргө чокка өдүргөн.

Бодурун хуу өнтүрүк чорү-би-ле бо чымын 5 кире иякети ол-бо

кижигин дээр чөпшө кирбизин колхозчулар база илереткен. Боду-рун өлгөн иякети ээдин колхоз-тун трактор бригадалынын бригадир Х. Өлчөй-оолга 75 рубльге саткан болган ол ияз дээр күрүштөн ба-да 75 рубльди алырын ордалап турган.

Самданнын колхозка ажылажы, хуулажы, чижек чорун болган ачымын чүрүм үрзөп дүжөк чорун барымдаалап, ону колхозчулар «Ка-ра-Хөл» колхозтун кижигинден үдүргөн. Оон сынар чери ам чок.

О. САЛЧАН.

«Октябрь» журнал келир чылда

Литература-чечен чогаалдыг болган ниити-политиктиг «Ок-тябрь» журнал бодурун догу-нашкынын дөртсн чымыкче кырипкен, 1923 чылда чогаалчы-болышкы Дмитрий Фурманов-тун эгелээшкени-биле тургустун-ган «Октябрь» амгы үеини тема-зынын журналы кылдыр ном-чукчуларга сургажкан.

Келир 1963 чылда журналдыг планынча дугайында «Октябрь-нун» кол редактору чогаалчы Всеволод Константинов чугалап турары мындаг:

— Оуур-хевир-биле совет ха-рактерин эки шынарларын көр-гүзүп турар кижилерин дугайы-нда кылдыр бижээр чогаал-дарын номчукчуларга бээр бистин бистин журнализм ордалап турар. Тургузук кичи, дайны-кы кичи, чаа ниитиле харла-зааларынын, коммунист иде-аларын бадматкыларын дээр беринген демесиче — угаан-болаа талазы-биле күштүг, чаа-гай болган бодуштүг кичи бистин үеин бозуур маалыры ол-дур.

Шак иыдыг маалырын бадмат-кап турар элзэн хой чогаалдар-быс «Октябрь» бо чымын боду-рун номчукчуларын таштыр-ган. Олар болза Александр Анд-реестин «Бисти болгап көрүрү, кижилер», Владимир Черетинин «Сирена» деп романынын, Васи-лий Шукшинин болган Юрий Курановтун чечен чугалары. Андрей Блювотун «Наскаан артын кылмып шылаас мен» деп тоожузу болган болган журнал-ды 11 болган 12 дугаарында калып турар Александр Чаво-ковтун «Ак-сеткил кичи-лерин шак үеин» деп тоожу-зу база чугалажы кирер. Евгений Доматовскийнин, Виктор Соснорскийн, Игорь Волгинин ба-за бистин журнализмыс бижир турар өскө-даа шүлүкчүлери хой шүлүктөр иыдыг маалы-ларга тураскалтыган.

Бистин шүлүкчүлери маалы-рыс литература-чечен маалы-рын чал бээр чорутуу илдерини-кери-биле шиттирлөткөн демесич, маалыларын сагыш-сетки-линде «шорулгалтарды», ужуру билинмес, шугул кижилер кыл-дыр көргүзүлгөсү уаур демесич-ла чорутуу турар.

Келир чылда бистин журналы-мыстың ийи кол чачыларын: амгы үеин чуруп көргүзүрине партияны дайнык болалды бол-гаш таланттыг анык автор-ларын литература-чечен ханым-кирерин хөгжүдери болган үр-гүчүлери дээр бүгү чүддерин кылдыр бис.

1963 чылда Антонина Конте-ванни «Черниг хайралды» деп романын парлаар болуп турар

А. КОЧЕТОВ.

Шефтээшкн

Танды районда «Совет Россия» колхозтун Каскал ферманын аны-актары боттарынын клубуна ийи хун улаштыр шеф организастаанар. Күш-ажылы шыи организастаан, олар хой немеле ажылынын кыл-ган.

Клубту маалашташ, чугалап дооскан. Ол шыкаш клубтун чанын-да кинобуланып ийиш баа даш-тын бүрүн чугалап. Шеф ажылы-га Тая Санчык, Лева Бече-оол бол-гаш өскө-даа илдепкейлиг кириш-кен.

Бис, мила нефтчилерин маалаш-тып күш-ажылынын дугайын салгачыларын харлажаларын дугайын, шыкыш болган наймрал дугайын чугалап ту-рар. Анык чогаалчы Андрей Блювотун романы бо чымын ажылы аныктар дугайында тоожуу-биле таарымчалыг че-регешкен, ук романын бистин амдыралыстыг чидиг айты-рыларынга, совет кижилерин көскү оуур-хевирин илерен тур-ар эрч чуга-биле чаа үзүлүг демесичине тураскалган. Баа бир анык чогаалчы — Влади-мир Ханжик бодурун романын күш-ажылы теманын бижээр.

Дайны мурундагы Румынияга аныктарын революстуг демесич-лиг дугайында Илья Констан-тиновскийнин романы, бистин бо-лап турарымыс-биле, номчук-ларын уаур сонургалын ханы-лар боор. «Бухарестиге эл кел-ген» деп ол роман—дайны му-рундагы нарын чылаарда Румы-ниянын амдыралынын деле-герей турмушын берип, фа-шизм-биле демесичин чыла-рында кижилерин оруктарынын болган хуу-салымынын дугайын ханымчалыг тоожуп турар көскү чогаал болуп.

Роман Кимин «Пунаканы кым оорлалканы?» деп тоожуу социалистиг лагерин чурттал-гына уаур тайбынчы дайымын-нын «психологтук дайымын» дугайын чугалап турар. Бозу-чун озагай мергезиле-биле Ро-ман Ким херек кырында болган таарымчалыг үлөзүлгөн империа-лыстык разведкаларын «чакы-ды» сойлап илереди турар, тургузуу-нун талазы-биле сонур-ганчыг, солун чогаалды бижээр.

Данил Краминотун «Амур болган черепаша» деп романын Вашингтонда улаж думеттин че-дишкениг депизинге болган хевиртен бойлааныга хамаарыш-тырган. Романын автору—би-линир совет журналист, делегет байланып хайралдыкмы, ам-гы Америкаын эки билер кичи. Ол чорук америк амдырал дугайында, Вашингтондун албан кижилеринин ажал-чанымыг бо-лаж метоттарынын дугайында шымын көргүзүп турар чогаал-дары хой болуп дээр бодурун тургузар арганы берген.

Хочун совет чогаалчыларын бирээр — Лев Никулин бистин

журнализмыс көскү совет пол-ковоту маршал Тулачевскийн дугайында документалыг тоожу-ну бижир. Ол тоожу Тула-чевскийн амдыралын оору-ну, оон дайнык херектерин дугайын, шаандыг гвардейи офицерин бистин партияныстыг улаж амдыралымыс-биле хол-баштырып турган уаур наймрал-ды дугайын чугалап бээр. Тоожу кырып турар хой-хей мате-риалдарын эң баштай-ла парлап турар.

Мындай анык чогаалчылар — Евгений Белякин, Валентин Люков болган Юрий Павов «Октябрьга» чаа чогаалдарын бээр-биле ажылап турарлар. Редакциянын портфелинде хой-хей чаа шүлүктөр баа бар. Ни-колай Асеев, Павел Антоколь-ский, Николай Грибачев, Сергей Васильев болган өскө-даа су-рагыг шүлүкчүлөр-биле чеге-селештир «Октябрьга» дээр хой анык шүлүкчүлери шүлүк-терин парлаар, оларын чаматта-рынын чогаалдарын эң баштай-ла үнери ол.

Доктаамда туруп келген «Ху-дүмүрүзүшкени-биле» деп бо-лукту 1963 чылда хевээр арты-рар бис. Оон сонургалыг онал чүдү болза көскү совет сатири-ктер Сергей Михайлов, Леонид Левч, Владимир Дыховичин болган Морис Слободскийн олар-быс каан кылдыр бистин номчук-ларынын бистин номчук-ларыныстык материалдарын баа-лаарлар болуп. Чижээ, журнал-ды 11 дугаарына бистин ном-чукчуусу М. Цетинскийн «Пе-нелопаныг даштыктар» деп сатирагы шигизин парлаар бис.

Чаа чылда «Бистин хун де-меделдерини» парлап эге-лээр бис. Редакция «Хун деме-делдерин» политиктиг, культу-ра, спорт амдыралынын эң чугула болушкунарын чымылар. «Амдыралдыг ийдири» деп бө-лүктө шыкаш: «Хун демедел-динге» номчукчулар калбаа-биле кырир.

Журналдыг ам болуп оюнун чымыгы прозанын, публици-канын, литература шүлүкчүлери-нин солун болган чугула чогаал-дары хой болуп дээр бодурун хамаарып бүгү-ле чүддер-ин кылдыр бис.



Демир рудалыг Соңгу-Песчан деп улаж шахтаны Свердловск областа эрип турар. Оон ханымы 900 метр кедип турар. Ол болза Уралда эң-не ханы шахта болуп. Оон чыл бүрүдө чик кармылажы, белик шынарды 2,5 миллион тонна руданы казып алып апар.

Ам оон өзүн казып турар. Топ участка дашыккалар 130 метр кире ханымалар казы берген. Улаж Октябрьнин 45 чыл оюнга толентиг ужура-жып дээр социалистг чарыш туудугуларын болган дажыларын ортузууда калбарган.

ЧУРУКТА: Соңгу-Песчан шахтаныг туудушкунуула.

Фото В. Ветлуговичин. СЭТА-ның фотохроникасы.

нин эргезинде турар чамык айтырлары доктаамал комиссия-лар шиттирлээр кылдыр чоруту шитилди бээр дугайында санааларын ажылап кылгаш, ол санааларын област Советинге көдүрүр-биле киририн Горький облусукомга дааскан.

Ол үеде бээр Горький областа доктаамал комиссияларын хулаа-гелерин калбартыр талазы-биле уаур ажыл кылганын, 227 Советтер шко-ла-интернаттарын, уруулар бажы-нарын болган уруулар сакдарын чет-челеп тургузуп, ада-мези чок назы чөптөн урууларын хайгараларга алып, бүс-ниитинин илазыла өрө-дөлгөзүнүн фондунун хуваар болган өскө-даа ол шыкаш айтырларынын уаур өрөдөлгөзүнүн талазы-биле доктаамал комиссияларга шиттир-лээр кылдыр шитилген. 124 Совет-тер чуртталга бажыларын капитал септелгенин планнарын чоттажып болган бадалар, септелге соода оларын хулаап алып, ажылыч еуу-ларда хуулаа чуртталга туудун кылдыр чөр участкаларын айтып бээр, чагайжыдылганын планнарын ажылап кылдыр, куудучу комитете-ринин социалистг чарыжынын тү-недери үндүр дээр шыкаш иыдыг айтырларынын коммунал ажы-агый болган чагайжыдыла талазы-биле доктаамал комиссияларга шиттирлээр кылдыр шитилген. Советтерин өскө-даа доктаамал ком-миссияларга чаа бүрүн эргелер-нин база тымсыккалан.

Горькийчилерин үдөгөр-чажэон областтарын, крайларын болган автономну республикаларын дык-хай Советтери алган. Чижээ, Луза хоорай Совети (Ленинград областа) чуртталга шөлүн алдыры-биле эчел-ге хамааттары тургузар дугайында айтырымын шиттирлээр, хуулаа-да туудугуларга чөр участкаларын айтып бээр, ол участкаларын шыи ажылап турарын контролда-рып чуртталга комиссиязынга тө-лөзүлгөн. Човну коммунал-амды-рыг болган чагайжыдыла талазы-биле комиссияларга профивелд ор-ганизациялар-биле казы чагайжы-дыла талазы-биле социалистг чары-шытын түптүлдерин көөр болган чарышка тилекчилерин тодоруш, уаур өрөдөлгөзүнүн талазы-биле ко-

миссияларга — дерибени садым алдырынга болган ажы-агый чары-жалдарында үнер ажа-хорегини шкоаларга хуваар, а ол шыкаш шкоалар аразында демеделдерин катан хуваар, районнарын ниитиле шкоаларын четчээр эргени ты-выскан. Ила чаа хулаагелерин үдөтүр болган транспорт талазы-биле, садым болган ниити чегинел-генин талазы-биле, культура болган сап-бөдөт талазы-биле доктаамал комиссияларга база тымсыкан.

Москва болган Луза хоорай Со-веттери, Горький, Смоленск болган Тюмень област Советтери болза Со-веттерин эргезинде турар калды-стерин, эргелдерин, организация-ларын болган албан чедеринин уу-ру-тучуларын алынга хулаап турар шиттирлерин үндүр эргени боттарынын доктаамал комиссия-ларына тымсыкан. Ону олар уаур ажал-агый планнарын, бөлжө-терге, материалдыг кураалдарын хуваарынын практикасында өскөр-лөгөр кириринден аныкка Советтер-нин болган оларын куускумари-нын шиттирлерин күүседир-биле холбашып кыгып айтырларынын та-лазы-биле кылмып болулар.

Хулаап турар шиттирлерин үн-дүр бүрүн эргени комиссияларга тымсыкан чорутуп чугула ужу-рула, урууларын салтарга тургу-зуп манал болуп иыдыг өр-бүл-лери комиссия үеттен казын ү-дүргөн болган эчелер манаашы-нын сагымында шыгымын чүрүмү тургустан. Ажал-херек-даа шулу-лап эгелзэн. Комиссиянын шитти-рин бозуар чүгө бо чымын ийи ала бежип уаур өрөдөлгөзүнүн кил-дизинг уруулар салтарыга 19, а урууларын кирген. Моон мурунда хооруккусуниу инспекциянын ажылаада «кызым чөр» болуп тур-гач чүддерин деитуттар чедини-кениг кылган.

Кандыг-даа ажал-херек-биле бир дөмөй, төлөйири аппараттыг бүрүн эргелерин доктаамал комиссияларга шитилди бээр дугайында айтыр-нын шиттирлээр үеинде бергелерин болган чок-да таварынын, чамык чуртуларынын болурун турары бидирген. Иыдыг болза-да ол чө-рүк бергелерден болган частыры-

лардан корткан, бо чугула хемчегин боттарынын сонгарлажы дээрн ол эвес. Россия Федерациянын чөр-чөр Советтери доктаамал ком-миссияларын хулаагелерин калбар-тын талазы-биле СЭКП-нин Програм-мазын салган соругуларын шиттир-лээрин шыи орун тымкан деп са-нап турар бис. Олар тусай дирек-тиваларын үстүндө келерин мана-байн, а Программанын айтымышы-нарын уаурулга болдурбушаан, то-доргай байланырын, аргаларын бол-гаш ажыктын барымдаалаш, ком-миссияларга чаа хулаагелерин тымсыр дугайында айтырларынын боттары шиттирлээр турар. Ону Советтерин сессияларында кылды турары шыи. Доктаамал комиссиялар Советтерин органиары болуп бил-дирген. Оон хуулаада Совет бо-луп чүгө куускучи-башкарыкчы ор-ганнарын болуп кайы-бир хулаагел-лерин доктаамал комиссияларга шит-илди бээр эргелиг. Иыдыг айты-рыларын Советтер эвес, а оларын куускумари, шиттирлер турары-нын фактилары кайы-бир чөдө та-варжып турары харазаныч.

Куускумари калдыстерин болган эргелдеринин чамык ху-лаагелерин доктаамал комиссиялар-га шитилди бээр эргелиг эгелешива-ан, чөр-чөрин ажылажылар край болган област Советтерин ком-миссиялар калдыг болуптур деп чамык-та айтырып турарлар.

Амгы үеде чаа хулаагелерин ха-мытын мурунда көдө, суур, хоорай болган район Советтеринин до-ктаамал комиссияларыга тымсык тур. Олар буурулгө болган со-циал-культура албан чөдөрлөгө чок турар болгай, оон ужурун ажал-агый болган куудуру тургу-зушкунуун, хамааттарынын ханым-ларынын, сонгучуларынын чагыла-нын күүседирин органиастаарын дык хой айтырларынын шити-рилээр аргалыг болуп турар. Ми-на ажал-херекти чорудары таары-чаныг. Депутаттар — ол комис-сиялар кижигини үрүчүгү бир чөдө чыгып турар. Боттарынын болган активтерин аразынга аны-зыр даалгаларын хуваар, куусе-лзени ханыры оларга чик болуп турар. Бо ута-биле алырга, област болган край Советтеринин доктаамал

комиссияларын ажылы элзэн на-ры; оларын айтырларынын ха-рактери оон өскө.

Кандыг болган турары? Горький област Совети шыи кылган деп бо-лап турар бис. Бо чымын иында болган сессияныга хулаап алган шиттир-биле област Совети боду-рун доктаамал комиссияларын ажылынын ниити улаанышынын тодорулуп, бистин Советини шит-тирлерин болган облускумуун эң чугула шиттирлерин күүседир тур-гачы-биле органиакчы ажал-чоруду-лажы, куускумуун калдыстеринин болган эргелдеринин ажылы дээр контролду куштелдеринине кол кич-чөзгөйи мөөнөзлери оларга даас-кан, хулаап турар шиттирлерин үндүр эргени оларга тымсыкан.

ЧАА ЧУВЕНИН ТУРГУСУНАРЫНГА ДУЗАЛАР

Куускучи органиарын калды-стерин болган эргелдеринин чамы-ды бүрүн эргелерин доктаамал ком-миссияларга чоруту шитилди бээр чорутулгалды эгелзени-биле холбаштыр ажылы органиастаар талазы-биле комиссияларга дузаала-чыны куштелдерин ужураж деп чү-ве билдинир. Депутаттарын санаа-ларын хамаан чок, кичтөйелгил эвес көөр чорук оларын ниити-ла тымзын кызын турары болуп.

Москва, Горький болган өскө-даа областтарын Советтерин кууску-мари доктаамал комиссияларын се-минарларын эрттерген. Чаа байла-дарда комиссияларын ажал-чоруду-лажынын баштайгы дуржулажы ол семинарларга тодоргай чугала-нып келген. Горький областын чөр-чөр Советтеринин доктаамал ком-миссияларын ажылынын дугайында айтырымын област Советинин сес-сиянынга чугалажып келген. Ол ба-за-ла эки-дир! Ол-бо комиссианы болуп-чорутуу-биле сургаарыга паг-уени хайралдаас болза чөтүр. Ол чорук бодурун ажыктыг чүдүр бээр.

Куускучи-башкарыкчы органи-арын чамык хулаагелерин докта-амал комиссияларга шитилди бээр норми-чижестерин күштүг турар дүрүм-саав

ТАЙБЫҢНЫ БЫЖЫГЛААРЫНГА ЧАА ЧУГУЛА САЛЫШКЫН

Дугуржулгаже орук

ВАРШАВА. (СЭТА). Тайбың ким-галаттың деп «Слово Повешен» солун бижиз. Ынчагыш ону ким кылган дээрине делегейде ким-даа чигинип шыдаас. Д.К. Кеннедиге Н.С. Хрущевтун чаа чагазында

илергейлеттинген Совет чазантын шикитири болза тайбыңче чуткул совет политикада эң кол чүүл болуп келген болгаш балуп-даа турарын онза-тодасы-биле бадыткап турар.

Чорудазың эгезинде шуут ай-

ыыл болза Совет Замелинниң талазындан тайбың дугайында онза сагыш салганын ачыында уузу-каттыңан деп «Жолмеш вольности» солун демдеглээн. Маттышкан Штаттарның талазындан дайын өнчү-чөгүлдериниң айылын тургузуу келген хүнүндө Совет Замелинниң тургузуу, чугаламышкынырга оң дүвүрээсин чон белеи адролуг дайынның айылын чайлаткан болгаш тайбыңны наамгалап алганын бүгү дилтерниң кижилери санып чоруур деп, солун бижиз.

УГААН-САРЫЫЛДЫҢ ТИИЛЕЛГЕЗИ

БЕЛГРАД. (СЭТА). Кубаны Американың блокадазының уламандан болган делегейниң дүшкүрүлүг чоруну чавырылдырыкчы улаңган Совет чазантын могаг-шылап чон базынарын югослав хей-ниити ханы кичизиней, улуг идегел-биле хайгаарал турар.

Белградтын солуннары бирги арыннарында Н.С. Хрущевтун Д.Кеннедиге чоруткан бижин парлал үндүргөн. Куба кризисин шикитир-

лазының база бир улуг күмөниш-кини кылдыган деп, ол документи-ни тайылбырлавышаан. «Политика» солун бижиз. Совет чазантын чаа эгелекчи чорун болза тайбыңны быжыглаарыңа чаа чугула болгаш үндөс салышкын болуп турар деп, ол солун айткан.

Өөрүнчүг медалар келген деп, «Борба» солун бижиз. Угаан-сарыыл болгаш тайбың тиилелгени чадылган. Он чүгө тайбың удул алган.

„Кайгамчык чаа чүүл“

ЛОНДОН. (СЭТА). АКШ-тын президентиниң Д.К. Кеннедиге СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н.С. Хрущевтун чагазының дугайында дыңдадыгы лейборисчии партиянын удуручуну Гэйтселл «кайгамчык чаа чүүл» деп айткан. Чөвүлелиниң бүгү-ниити дүжүрүн чеди алгырыңа идегелин Гэйтселл илергейлээн.

«Дэргги Хрущевтун чоруткан бижиниң дугайын дыңдаш, бүгү

делегейниң сагыш-сетили ханы-биле амыраар ужурул» — деп лейборисчии партиянын удуручуну Гэйтселл бижиз. М. Картер медалган.

«Адролуг дайынның моон сонгаар негепер бээр болдурас, адролуг чепселин шенелдерин соксадыныр чеди алгы болгаш чепселениш-кини бүгү талазы-биле дүжүрүр дугайында эң калбан хемчеглери чорударын эгелээр-биле» чугаламышкынына чорудар деп Картер кыйгырган.

АКШ-ТЫҢ ПРЕЗИДЕНТИЗИНИҢ МЕДЕГЛЕЛИ

ВАШИНГТОН. (СЭТА). СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н.С. Хрущевтун медегелгине президент Кеннеди байыр чедирген дээр-ан Ак бажың чарлаан.

Ак бажыңны парлал үндүргөн АКШ-тын президентиниң Д.К. Кеннедиге медегелениниң бижимели мыл-дыг.

«Кубада баазаларың туудун ар-да соксадыр, шаап хаадыр чепсекти сөөртүрүн соксадыр болгаш ону КНО-нун хайгааралы-биле Совет Замелин-гизе эгизер деп Дарга Хрущевтун хүлээп алаан күрүне талазы-биле ханы медал шикитириней байыр чедирип тур мен. Бо дээрге тайбың-ның херээңге чугула болгаш боттук салышкын-дыр.

Кариб далайың алааның тайбыңны хандырар сорулга-биле кайы-байымың чорудар хемчеглериң

дугайында айттыгың талазы-биле Каттышкан Национал Организация-ның чигине секретары-биле хара-рызаларың тууар апаар бис.

Бүгү делегейниң чазаттары куба кризисни таарыштырар талазы-биле, чепселенишкениң эгизе бүдүрерин соксадыныр болгаш делегейниң дүшкүрүлүг чоруну чавырылдыры-ның мырыдай эрежок чугулазын боттарың шыгың кичээңгейин көрүндүрүп шыдаар дээрине эгиз-тилдиң-биле идегеп тур мен. Бо чорук Варшава Керээниң болгаш НАТО-нун чурттары шериг талазы-биле бот-бодунга удуру турары-рыпта-даа база ол шыккан өске-даа байдалдарга болгаш куравазыраарың дайынның чепселен тургузарыңче үр-түңдө чокка килеринге чедирип турар дүшкүрүлүг чорук бар чер бөмбүрээсин өске-даа кезектеринге хамаарып турар.

Э. ГЕРХАРДСЕННИҢ МЕДЕГЛЕЛИ

ОСЛО. (СЭТА). Норвегияның премьер-министри Э. Герхардсен Н.С. Хрущевтун президент Кеннедиге чоруткан бижин-биле танышып көргөш, ол дээрге хадаптыг ужурутарың бооп болур турган байдалдан үнер-ини кайгамчыктыг аас-кежигити ар-газы-дыр деп, норвег телеграф бю-ро-зунга медалган.

«Эрежок чугула шикитирерин хүлээп алыр дээш ханымызны бирги ээлчеге хүдээр ийи күрүне аялдамчылары — премьер-министр Хрущевка болгаш президент Кенне-диге өөрүп четтиргенин илердер, улуг күзүл бүгү делегейде кижилер-ниң хей нуруузда шыккан, нор-вегтерниң хей кезинде база-ла бар

кылдыр бодап тур мен» — деп, Герхардсен уламчылаан.

КНО-нун Чингине секретарының хүлээлгезин күзүсүдүр турар У Та-га шынчы кризисни тайбың шикитир-лээрин херээңге оң күжө-нишкенин дээр Норвегияның премьер-министри өөрүп четтиргенин база-ла аялеткен.

Кризисни чылааганы болган ол маргалаалыг айттыгыларын туу-лаша чеди болгаш быжым-биле шикитирерин улам ыңайгы чуга-лажымынарын аргазы-биле чеди алар дээрине бистер идегеп турар бис деп, Э. Герхардсен чуга-лаан.

„Куба дүжүп бербес“

ГАВАНА. (СЭТА). Делегейниң улаустарының найрамында куба институту бүгү делегейде Кубаның өндүрүлгөсүн тургузуу чорудуп, ол утууга куба революция-биле эл-сепкил каттыштырылганы көргүскөй дээш оларга өөрүп чети-рип, делегейни чаа дайынның ай-ымында тургускан америк агрессор-лары кыңчытырары-биле демисе-ди уругуучулары кыйгырып турар.

Кубага шериг бүтүрүлгөсүн тургускан АКШ-тын башкарыкчы бө-лүктөрүнүн кыт чок үлгедигерин сойгалавышаан, институтун де-мектеп турары болза: америк империа-листтерин үлгедип улаустар ары-зын эргезип бөдүрү норма-чипек-терин шуут үрөп турар. Куба улус дайынчы байдалда. Бодунун башты-чызы Фидель Кастроун удурулганы-биле куба улус бодунун тускай дугунаашкыны Пайя-Хиронга камгалап алганы иткан шак ыңчар камгалап алырыңа бедеи. Куба чааскан эвес, делегейниң бүгү улаустары АКШ-тын өлүк-чөгүлгө-рине удурамышкынынын ууну кө-дүрүп үндүргөн, чер бөмбүрээсин бүгү булуңнарыңа «Куба турар, дээрбечилер чок болур!» деп доо-чур улам улуг күштү-биле дыңда-лып турарын билир бис.

«Куба сөөңге ээ болур! Куба дүжүп бербес!» деп сөстөр-биле утууга дооуланган.

Швед суднолар Кубаже

СТОКГОЛЬМ. (СЭТА). Октябрың 26-да «Альберт Туре» деп парохол Хельсингборгтан Кубаже чорупкан. Суднода 150 совет чүк машиналары болгаш урулгала хергелээр хей салың консервалан продукттар бар. Геттерборгтон «Трансатлантис» деп судно компанияга хамаарып турар «Буулангата» деп парохол октябры 26-да америк шериг-дээш блокадазының аламын эркен бол-ган Гаванага менди-чаагы чеди берген. Он аңгыда үш швед салыг судноларының чүгүтү Куба Респу-бликаның найысзалында дүжүрүп турар.

Судноду доктааткан болгаш үжө-чүлүр дээр таварыга бүрүндө-ле америк талага удурамышкыны медегээр айттышкыны швед салыг судноларының капитаннарыңа бер-ген.

Билдине берген

КАИР. (СЭТА). Мен агентилдин дыңдадыгы турары-биле алырга, АКШ биле Сауд Аравиязының аразына чадыг дугуржулганы чарган. Ол дугуржулганың азыраак американ-дар Дарига ортукка мырмашкыны ракеталар салып үндүрүп шөдүг шериг-агаар баазың тургузар эр-геи алганнар.

Агрессилер хей салың өлүрткен



Герман Демократтыг Республиканың Ветшауда одалга-биле ажыдаар электростанцияны туудуп турар. Ол, Европада база бир эң улуг станция болур. Хыналаның балбазыраагы аппаратуразы, башкарыгың эң чаа пультузу болгаш өске-даа дерлиген станцияга тургузар.

ЧУРУНГА: Ветшауда одалга-биле ажыдаар станцияның туудуунуң участыг.

АДН-СЭТА-ның фотоу.

ИОРДАНИЯ (ТАЙЫЛБЫР)

Аравия чартык ортулукта турар күрүне—Иордания болза Сирия, Ирак, Сауд Аравиязы болгаш Израиль-биле кызыгаарлажып турар. Шөзү—96,6 муң дөрбөдүн километр. Чону—1.695 муң кжи. Чонун хей нуруу—арабтар. Найысзалы—Ам-лаа коорай.

Делегейниң бирги дайынның соода Англия болза Осман империя-га бактап турган девиэкээр Иор-данияны тургускан болгаш делегей-ниң ийги дайынның төңтүгүн чеди ол болза Англияның малат девиэкэри болуп турган. 1946 жыл-да иордан улустун национал-хостал-галыг шимчөөшкениң түңдөлине Англия керээге ат салыр ужурга та-варышкан, ол керээни өзүгаар Иор-дания эрегей өзү-биле хамаарыш-пас хаан күрүнеси болган.

Иордания—коммун хөгжөөн, аг-рарлар чурт, капитализм мурун-дагы харызааларың артымышкыны-ры мыда хөөзөр арткан. Бөдө ажы-агыйның кол алыры—көштүң мал болгаш тараа ажылы. Уластуң ком-мун хөгжөөн. Улус чонун амыдырал дөңдөп көчүгүзү. Бодунун төг-үтүрүн бүгү дугурунда Иордания дээрге Англиядан бүрүн экономика-ты хамаарылга доктаамал турун ке-лген. Делегейниң ийги дайынның соода чурттуң экономикачы АКШ-тын шүргүшкүнү күштөгөн. Иордания америк «дузалалчыны» көргүзөр дугайында дугуржулга 1951 жылда ат салган. 1957 жылдан агадас, АКШ Иорданияга реактив-тер шериг самолеттарын кайриштыр.

бизаан, бөө-чепсекте берип турган. Иордания—конституциялыг монар-хия. Хоойл үндүрер эрге-чагырга төлөөлөктөр палатасында болгаш сенатта тургустун парламентте хамаарып турар.

Күрүнең баштыңында хаан Хусейн олуруп турар болгаш ол чеп-секти күштөргө база кол команды-лакчы. Иордан чазак реалсыг по-литиканы чорудуп турар. Поли-тиктик партиялар болгаш профес-сиондар хоойлдан дашкаар кылдыр чардаштырган. Профессилериниң

дыкка хей амыдакчылары кара ба-зыналарга болгаш албадалыг лагер-лерде олуруп турар. Даштыкы по-литиканың айттыгыларың талазы-биле иордан чазак импералисттер күрүнелерин оруу-биле чоруп ту-рун.

Иорданияның чепсекти күштөри иордан араб шериген болгаш на-ционал гвардиядан тургустунган. «Файншайп таймс» деп англи со-лунуң сан-меделери-биле алырга, 1961 жылда иордан араб шеригте 30.000 хире кижин санааттынып тур-ган. Национал гвардияда база-ла он хире шеригтер бар. 20 ажы чымыл мурунда Англияның тургусканы болгаш оң контролунга турган «араб легиону» өдө органиста-ның түңдөлинде иордан араб шер-иг тургустунган. Чоокту Чен чу-тун чурттарыга Англияның импе-риалисттер политиказы боттадынып турган англи генерал Джон Глаб «араб легиону» баштыңың олур-ган.

Ойтур шаптырган

КАИР. (СЭТА). Баир радиозуун дыңдагыны-биле алырга, Бейкан эмиралың солдаттарың болгаш Сауд Аравияга азыраак американ-дар Маритий районуна Йеменниң де-вискээрине кирер дээр сауду ше-риглерниң чаа орадажымыны ойтур шаптырган.

Агрессилер хей салың өлүрткен

кижилерин тулушкун шөдүгө калкан, боттарының эрги тургусту-рыңче дашып чорупканнар.

ЧАА КООПЕРАТИВТЕР

АЛЖИР. (СЭТА). Алжирниң найы-сзалынын мурун талазында, Бу-фарий районда дүжүт ажал алыш-кыны болгаш күсүү көдө ажы-агый амыдырал удуру индустри-ал комитеттерин тургускан дээрин «Алж» республиканың солун дыңда-кан. Шаңда улуг чер эзериниң хо-лууга турган 42 чер шөдөр 2.300 таразынарын коллектатив күш-ажылы-биле амыдакчылар. Фер-маларың бирөөдө көдө ажы-агый машиналарың станицазын тургускан. Буфарий районун тара-зынарын индустриализация Ажирге аграр реформазы чорударыңа өки дүжүлгө болур дээрин солун санап турар.

ЧАЗАЛГА

Бо чылда октябрь 31-де үгөн № 258 «Шың» солунун бирги арын-да чуркунуң тайылбырларын үс-түндөзүн алаңдазынып кылдыр, а алаңдазын—үсүндөзүн кылдыр чазал номчуур.

КИНОТЕАТЛАРГА

БӨГҮН
«НАЙРАЛ»: «Туттурбас Ян» 10, 12, 2, 4. «Ий чуртталга» (бирги сериязы) 6. «Телефончу уруг» 8, 10 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Динго деп черлин ыт» 11.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
«ЕНИСЕЙ»: «Ырлап турар пуд-ра хаарма» 2.30. «Чеди амакчы» 4.30, 6.30, 8.30 шактарда.
«ВОСТОК»: «Чеди амакчы» 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

Кызылдың ажылчы чоннарының ноябрь 7-де чыскаалының планы

Кызылдың ажылчы чоннарының чыскаалы ноябрың 7-де, өртө-гөң 10 шакта эгелээр. Ажылчы чоннар чыскаалга колонналар азы-биле чыгып каяр. Колонна бүрүз айткан черинге чыгыр.

Колонна № 1 — ДОСААФ-тын мотоциклчылары (аэладеглерин республикаларын туктары-биле). ДОСААФ обкомунун чыгыла чыгыр. Харысгалалыг кижж эш Лопсан Н. Ч.

Колонна № 2—Транспаранты-ларын тускай машиналарга күш-кулурулар. Чыгыр чери—күш-кулуру бажыны. Харысгалалыг кижж эш Кумак А. Т.

Колонна № 3—аэорайын бүтү школаларың өөрүлгөчлери. Ленин кудумурунда № 7 школа-ның чыгыла чыгыр. Харысгалалыг кижж эш Клошин В. Ф.

Колонна № 4—башкы институ-дун студентилери, № 3 профес-сионал-техниктиг үчүлүшени, кооператив, медицина, музыка үчүлүшелериниң сүрүлүшлери. Кудумурун болгаш шыгыра-лыгын апарып каяр амак иж-сында шыгы чыгыр. Харысгалалыг кижж эш Шингил К. Ф.

Колонна № 5—коммунист күш-ажылды коллектатори ат-ты чыгып алыр дээр девиэкээр турар коллективтер: электри стан-циязы, типография, аэропорт, «Сельхозтехника» каттыжымы-ның автобазасы болгаш ном салдылар чер. Музей чыгыла чыгыр. Харысгалалыг кижж эш Громов А. Ф.

Колонна № 6—чурт үлөстөр-нүн Министрствозунун хоорай-ның бодуруга комбинизмың, даярнылга комбинизмың, алгы заводунун, харызааның рес-публика эргелелиниң болгаш хоорай конторазының коллектив-тери. Республиканың харызаа эргелелиниң бажымың чыгыла чыгыр болгаш Кочетов, Интерна-ционал кудумчулары тавартып чыскаалче үер. Харысгалалыг кижж эш Лантухов Л. А.

Колонна № 13—кадык камга-лад министрствозунун респу-бликаның болгаш хоорайның сан-гидротехникаларың, бүгү эгеле-ге алаан черлериниң, апакалар-ның болгаш апакалар эргеле-риниң коллективтери. Калык камгалап министрствозунун бажымың чыгыла чыгыр. Интер-национал, Кочетов кудумчулары тавартып чыскаалче үер. Харысгалалыг кижж эш Сизик Н. П.

Колонна № 14.—Суттарын, прокуратуразың, хамаарыла болгаш сайгарга эргелелин, коммунал ажил-агый министр-ствозунун, коммунальнигиң, хоорайны коммунал ажил-агый-ның (булдурулгасы-биле), Ком-муналь кудумчуларын тавартып чыскаалче үер. Харысгалалыг кижж эш Сиваев И. И.

Колонна № 15—ресурсекомит-ту, оон АТК-ымың, Тываның аш-чөм калдырларыңың, са-дыг министрствозунун, күрүне-ниң садыг инспекциязың, гор-пунуң, Сесерлг сельхозунун, «Главетекстильтор» конторазының, нефть баззының, садыг база-ларының коллективтери, Респуб-ликоо бажымың чыгыла чыгыр. Шетинки—Кравченко, Интернационал кудумчулары тавартып чыскаалче үер. Харысгалалыг кижж эш Байр-оол Б. Ч.

Бүгү коллекталар чыгыр дээр черинге эргелелин 9 шак 30 ми-нутта чыгалан турар. Колонна-ларың чыскаалы болгаш чыс-каал үсүндө шимчөөшкениң ко-рум-чуруну хандырарыңа хоорайны шериг комиссары эш И. М. Искакова дааскан. Чыс-каал үсүндө корум-чуруну ту-дарын хоорайны шөдө алаңы-нын начальниги С. Н. Колекин дааскан.

ХООРАЙ КОМИССИЯЗЫ.

Республикага АГААР-ВОЙДУСТУҢ байдалы

Бүгүн республикага шөкөр булу-турган, чаапкан чок хун болур. Хат кошпастан өй-тамыга чеди. Агаар-ның температуразы: барын талак районнарга—8—13, оон өскөсине соок.

—3—8, а Кызылга—3—5 градус соок.

Редактор Д. Б. БАЙЫР-ОД.

РЕСПУБЛИКАНЫҢ КИНОЭКРАНЫНЫҢ

Аар-Берге



деп кинону көрүр.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шетинки-Кравченко кудумчуу бажы 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 24-63, редакторун орадакчыны 35-24, пропаганда кылдызын 23—54, харысгалалыг секретары болгаш харысгалалыг дежурныйны 23-35, калык ажи-агый кылдызын 25-38, партияж амырал болгаш култура амырал кылдызын 37-13, иштиги информация кылдызын 20-60, чага болгаш совет тургузуу кылдызын 21-27, үлөстүр болгаш транспорт кылдызын 22-64, бухгалтерияны 31-75, корректорларын 21-47. Солун келбей барганга 32-75 телефоне долгаар.

Чыгыт № 2474. Бултура министрствозуну типографиязы

МАЛИ РЕСПУБЛИКА. Нигер-ниң эмиртеринге колонизаторлар чылдарга кара-туразында азылап келген. Ол хеминиң эт-познде муң-мун гектар үнүш-дүжүктүр черлер француз эрге-чагыргаларың контролонга турган.

Чурт колонизализмниң кижж көөр хөңү чок кичизин үзө шал-

кан сөүлүндө, чүгө ыңчан ма-ли тараачынар ол черни амыл-дап кылдыр арганы алганнар.

ЧУРУНГА: Нигер хеминиң эт-познде көдөз амыл-агый култу-раларының тарылгаларын кал-бартыры-биле эң чыткан чер-лерин пайлан турары.

Синьхуа—СЭТА-ның фотоу.